

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Харківський національний автомобільно-
дорожній університет**

у співпраці з

Lodz University of Technology
(м. Лодзь, Польща)

Казахський автомобільно-дорожній інститут імені Л.Б. Гончарова
(м. Алмати, Республіка Казахстан)

ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України»
Навчально-науковий інститут екологічної економіки і менеджменту
(м. Львів, Україна)

Державний біотехнологічний університет
(м. Харків, Україна)

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ
ТА ЕКОНОМІКО-ФІНАНСОВИЙ
ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ
СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ:
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної науково-практичної конференції,
Україна, м. Харків, 26 травня 2023 р.**

Збірник наукових праць

ХНАДУ, 2023

УДК 657:336.2:338.2

*Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ, посвідчення № 567 від 19.12.2022 р.
Друкється за рішенням Вченої ради факультету управління та бізнесу
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,
протокол № 4 від 15.05.2023 р.*

Організаційний комітет:

- Богомолов В.О.** д-р техн. наук, професор, ректор, ХНАДУ (голова оргкомітету)
- Дмитрієв І.А.** д-р екон. наук, професор, проректор з наукової роботи, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Шевченко І.Ю.** д-р екон. наук, професор, декан факультету управління та бізнесу, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Ковальова Т.В.** канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Качмарек Л.
(Kaczmarek Ł.)** dr hab. inż., prof., Vice Dean for Full Time Degree Programmes, Faculty of Mechanical Engineering, Lodz University of Technology; Head of the Research Groups Space Engineering and Functional Materials; Vice President of the Association of Polish Inventors and Rationalizers; Co-founder of a spin-off company Advanced Graphene Products Sp. z o. o. (м. Лодзь, Польща)
- Калгулова Р.Ж.** канд. екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки, Казахський автомобільно-дорожній інститут ім. Л.Б. Гончарова (м. Алмати, Республіка Казахстан)
- Маренич Т.Г.** д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет (м. Харків)
- Воляник Г.М.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, ННІ екологічної економіки і менеджменту ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України» (м. Львів)
- Маліков В.В.** д-р наук з держ. упр., професор кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ
- Болдовська К.П.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ (відповідальний секретар)

Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід : збірник наукових праць за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 26 трав. 2023 року). Харків: ХНАДУ, 2023. 360 с.

Матеріали конференції будуть корисні для науково-педагогічних працівників, науковців, представників сфери державного управління, практичних працівників, а також аспірантів і здобувачів вищої освіти у галузі обліку і оподаткування, фінансів, економіки, підприємництва, менеджменту.

Матеріали опубліковані в авторській редакції з дотриманням індивідуального стилю. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надано в рукописах, та залишає за собою право не поділяти погляди авторів на ті чи інші питання, що розглянуті в рамках науково-практичної конференції.

© колектив авторів

© ХНАДУ, 2023

ЗМІСТ

1. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ І РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

<i>Бенько В.С.</i> Управлінський облік в обліково-аналітичній системі телекомунікаційних компаній	9
<i>Болдовська К.П., Бобро В.І., Болорхуу Т.</i> Синтетичний та аналітичний облік доходів від операційної діяльності та їх відображення у фінансовій звітності підприємства	12
<i>Болдовська К.П., Болорхуу Т., Деділов В.В.</i> Питання відображення доходів від операційної діяльності підприємства на рахунках бухгалтерського обліку	17
<i>Вербицька В.І., Єфімова А.В.</i> Вплив обліку виробничих запасів на ефективне управління оборотними активами	20
<i>Вербицька В.І., Ярошенко Б.В.</i> Значення облікового забезпечення для стратегічного розвитку підприємства	26
<i>Демчук О. М.</i> Первинні документи в обліку витрат у процесі виробництва біологічних активів рослинництва	32
<i>Єфімова А.В., Уламбаяр Ц.</i> Методика аналізу ефективності використання виробничих запасів підприємства.....	36
<i>Карипова М.Р.</i> Шағын кәсіпорындарды дамыту моделінің негізі ретінде интеграциялық процестегі құрылымдық өзгерістер	46
<i>Кацена Н.Б., Янчева Л.М.</i> Бухгалтерський інжиніринг в системі обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством.....	52
<i>Ковальова Т.В., Мелюх І.О.</i> Первинний облік під час воєнного стану.....	56
<i>Костяниця Д.О.</i> Облік праці та її оплати	60
<i>Костяниця Д.О., Хорошилова І.О.</i> Облік грошових коштів банку	65
<i>Маліков В.В., Бабенко Б.Р.</i> Об'єднання управлінського та бухгалтерських підходів при калькулюванні собівартості продукції	69
<i>Михайленко О.В.</i> Аналітичне дослідження стану нематеріальних активів підприємств харчової промисловості	76
<i>Московчук А.Т.</i> Інформаційне забезпечення обліку і аналізу транспортних витрат на закупівлю виробничих запасів	78

<i>Нестеренко В.Ю., Колісник К.С., Тарянік Ю.С.</i> Особливості управління персоналом підприємства в умовах військового стану	80
<i>Новак У.П., Мандрик В.О.</i> Оцінювання фінансових результатів діяльності українських підприємств	85
<i>Нужна О.А., Чернюк С.В.</i> Аналіз структури власного капіталу підприємств сільського, лісового та рибного господарства України	89
<i>Пеняк Ю.С., Діденко М.О.</i> Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління виробничими запасами	93
<i>Прищепя А.Д.</i> Подання інформації про виробничі запаси в балансі підприємства	96
<i>Радіонова Н.Й.</i> Аналізування результатів перевірок контролю якості аудиторських послуг в Україні	99
<i>Рочева Г.В.</i> Особливості обліку витрат та їх вплив на фінансові результати підприємства	105

2. ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА І ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

<i>Бойко О.О.</i> Сучасні тенденції оподаткування та аудиту на сільсько-господарському підприємстві.....	109
<i>Голячук Н.В.</i> Практичні аспекти організації внутрішнього аудиту торгівельної фірми.....	113
<i>Мошківський В.В.</i> Стратегія податкової оптимізації на підприємствах	115
<i>Нежива М.О.</i> Внутрішній аудит в умовах інклюзивної економіки....	119
<i>Писаренко Т.М.</i> Організація прийняття стратегічних управлінських рішень з метою оптимізації податкових розрахунків.....	122
<i>Тлущкевич Н.В.</i> Податкове планування на мікрорівні	124

3. СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ОДИНИЦЯМИ

<i>Антоненко В.М.</i> Стратегія ризик – менеджменту у фінансовому управлінні	126
<i>Голобурда А.О., Костенко Ю.О.</i> Аналіз фінансової стійкості підприємства	130

Маліков В.В., Давидов М.О. Прикладний аспект порядку проведення капіталізації фінансових витрат	134
Нестеренко В.Ю., Нетребенко О.В., Тарянік Ю.С. Бюджетування як дієвий метод антикризового управління підприємством	139
Нужна О.А., Сулік О.В. Аналіз ефективності операційної діяльності лікарняних закладів України	143
Приймак С.В., Хар І.В. Аналіз показників фінансової звітності як інструмент управління фінансовими ресурсами компанії	147
Прокопенко М.В. Головні аспекти побудови ефективного фінансово-організаційного тандему «головна компанія» – «бізнес-одиниця»	152

4. МЕНЕДЖМЕНТ ЗМІН НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ АСПЕКТИ

Бабайлов В.К. Управління невизначеністю збитків і прибутків	155
Бочарова Н.А., Даниленко К.С. Характеристика поняття якість корпоративного управління та її складові	158
Бредіхін В.М., Таранов О.В. Цифрові інструменти для роботи компанії з доставки води в межах України	162
Ватащук В.Ю. Методи оцінки інтелектуального капіталу	165
Ганиева И.Н. Цифрландыру жағдайында құрылыс бизнесін инновациялық дамыту	167
Єрмоленко О.А., Бабасєва Ф.Е. кизи Надання додаткового вільного часу як один із способів нематеріального заохочення персоналу	172
Корват О. В. Управління ризиками в цифрових бізнес-екосистемах	176
Нестеренко В.Ю., Олійник Д.О., Тарянік Ю.С. Особливості управління підприємством та його ресурсного забезпечення в умовах військового стану	179
Разумова Г.В., Медлярська А.С. Проблеми впровадження нових бізнес-процесів	184
Разумова Г.В., Падалка А. В. Управління соціально-економічними системами з урахуванням нових викликів	188

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

<i>Замятін В.А.</i> Нормативна база розвитку підприємств та форми виникнення.....	192
<i>Калгулова Р.Ж.</i> Импорты ауыстыру ел экономикасының дамуына ықпал ететін фактор ретінде.....	204
<i>Коньова К.А.</i> Фінансовий контроль суб'єктів господарювання.....	213
<i>Леонтьєва Л.В., Серіков М.Д.</i> Правове регулювання підприємницької діяльності за законодавством України.....	220
<i>Леонтьєва Л.В., Разінін І.В.</i> Порядок укладання господарського договору.....	227
<i>Маренич Т.Г.</i> Звіт про управління: його мета та призначення.....	233
<i>Нісходовська О.Ю., Корженівська Н.Л.</i> Конкурентні переваги підприємств по вирощуванню круп'яних культур в Україні.....	238
<i>Окушко Я.О., Рочева Г.В.</i> Про забезпечення мобілізації коштів Пенсійного фонду України.....	241
<i>Перунова О.М., Гордієнко Г.В.</i> Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств.....	246
<i>Перунова О.М., Снісаренко Р.П.</i> Правовий захист суб'єктів господарювання.....	253
<i>Репенько І.Г.</i> Правова характеристика статуту юридичної особи в період воєнного стану держави.....	264

6. ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

<i>Бредіхін В.М., Пархоменко Д.С.</i> Робота інтернет-магазину з продажу авто запчастин в умовах цифрової економіки.....	269
<i>Горобець А.Г.</i> Як зміниться ведення бухгалтерського обліку при впровадженні штучного інтелекту у сферу праці?.....	273
<i>Девочко О.А., Костенко Ю.О.</i> Розвиток кіберстрахування в Україні та світі.....	275
<i>Кравченко О.В.</i> Еволюція технології блокчейн та її роль у бухгалтерському обліку.....	282

Мошківський В.В., Вербицька В.І. Розвиток бухгалтерського обліку в сучасних умовах.....	286
Мошківський В.В. Автоматизація складання звітності за МСФЗ	293
Омарова А.Б. Қазіргі экономиканы цифрландыру.....	297

7. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Болорхуу Т., Прокопов А.О. Організаційно-методичні аспекти обліку доходів від операційної діяльності підприємства.....	311
Болорхуу Т., Федулов Є.Б. Доходи від операційної діяльності як об'єкт бухгалтерського обліку: визначення і класифікація	315
Вербицька В.І., Вересовська Г.В. Дослідження підходів до визначення грошових коштів та методів їх обліку	321
Воляник Г.М., Колінько Н.І. Синергія бізнес-консалтингу, аутсорсингу та освіти: тренди і можливості у сфері обліку та оподаткування	327
Дєвочко О.А., Хорошилова І.О., Шедякова Т.Є. Удосконалення організації обліку безготівкових операцій банківської установи.....	334
Єрохова М.А. Удосконалення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості в системі управління торгово-виробничих підприємств	338
Єсіна Ю.В. Методика проведення аудиту основних засобів.....	341
Нужна О.А. Місце та роль моделювання як методу наукового пізнання в наукових дослідженнях з економіки	345
Пономаренко В.О. Оборотний капітал підприємства: еволюція визначень та оптимізація управління.....	349
Прищєна А.Д. Класифікація виробничих запасів у бухгалтерському обліку	354

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТОРГОВО-ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

Єрохова М.А., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Наумова Т.А., канд. екон. наук, доцент
Державний біотехнологічний університет*

Основу операційної діяльності торгово-виробничих підприємств складають господарські процеси, які включають процеси постачання, виробництва та реалізації продукції. Кінцевою стадією виробничого процесу торгово-виробничого підприємства є система розрахунків, у ході якої можливе виникнення дебіторської та кредиторської заборгованості. Підприємство повинно пильно слідкувати за частиною цієї заборгованості в процесі операційної діяльності з метою уникнення фінансових ризиків, які можуть привести до банкрутства підприємства. Тому, з метою уникнення кризових ситуацій актуальним є удосконалення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості та налагодження процесу управління в цілому.

Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку і звітності має за мету регулювання бухгалтерського обліку і являє собою систему законодавчих і нормативних актів, які забезпечують ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності та відповідно до яких суб'єкти господарювання здійснюють фінансово-господарську діяльність [1, с. 82].

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності регламентуються положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» відповідно до якого дебіторською заборговані-

стю вважається заборгованість підприємству різних інших підприємств та осіб, що виникла на певну дату [2, с. 229].

Дебіторська заборгованість згідно з ПСБО 10 поділяється на довгострокову та поточну. При цій класифікації враховується два критерії: строк погашення та зв'язок з нормальним операційним циклом [3, с.210].

На нашу думку, для більш інформативного забезпечення процесу управління дебіторською заборгованістю слід використовувати спеціально розроблені аналітичні таблиці за її видами:

- допустима (до 3-х місяців);
- поточна з мінімальним ризиком не погашення (від 3-х місяців до 6 місяців);
- поточна з максимальним ризиком не погашення (від 6-х місяців до 12 місяців);
- довгострокова з максимальним ризиком не погашення (від 12 місяців до 3 років);
- безнадійна (від 3 років).

Адамовська В.С. та Сидорова О.І. пропонують застосовувати методологію фінансових розрахунків з урахуванням фактора часу. Вони підкреслюють, що дисконтування являє собою процес визначення поточного еквівалента коштів, які очікується одержати у визначений час у майбутньому та пропонують ввести нові субрахунки з обліку довгострокової дебіторської заборгованості з урахуванням дисконтування майбутніх грошових потоків [4, с.7]. Ми повністю підтримуємо думку авторів, що дисконтування довгострокової дебіторської заборгованості є доцільним, особливо там, де є підстави сумніватися у справедливості оцінки фінансових активів, грошове відшкодування щодо яких відстрочено у часі [4, с.8].

Методичні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання регламентуються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [2, с.193].

Бурлан С. А. пропонує поглибити аналітичний облік та ввести аналітичні рахунки до субрахунку 631, що надасть змогу керівництву підприємства більш прицільно аналізувати існуючу заборгованість та планувати її погашення відповідно до фінансових можливостей підприємства. Ми підтримуємо його пропозицію щодо використання спеціальної аналітичної таблиці, де буде висвітлюватись заборгованість у розрізі кожного постачальника за договорами, термінами погашення заборгованості за графіком та фактично. Даний документ повинен відобразити всі операції, здійснювані підприємством з конкретним постачальником протягом року (отримання товарно-матеріальних цінностей (послуг) за конкретною поставкою; отримання передплати за конкретну поставку; оплата заборгованості за раніше отриману поставку) [5]. На наш погляд цей документ повинен враховувати наступну інформацію:

- конкретна поставка (отримання) ТМЦ з відповідною датою;
- реквізити договору та умови домовленостей за кожною поставкою ТМЦ;
- отримання передплати за поставку ТМЦ;
- наявність кредиторської заборгованості за попередні поставки;
- встановлення об'єктивних причин виникнення заборгованості;
- фактичне погашення заборгованості (встановлення суми, дати, номер договору поставки і т. ін.);
- наявність залишків несплаченої та простроченої заборгованості за кожним постачальником;
- наявність інших умов та домовленостей з постачальниками та підрядниками;
- використання певних заходів та процедур для запобігання та своєчасного погашення наявної заборгованості.

Перелік посилань:

1. Наумова Т. А., Акімова Н. С., Чернікова І. Б., Кирильєва Л. О. Загальні основи організації бухгалтерського обліку: навч. посібник. Харків: ХДУХТ, 2019. 168с. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/6807>.

2. Бухгалтерський облік: навчальний посібник для студентів спеціальності «Обладнання харчових виробництв» / Акімова Н. С., Топоркова О. В., Наумова Т. А. та ін. Харків: Форт, 2016. 446 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/10434/3/BuhOblik_NP_2_016.pdf.

3. Фінансовий облік І: навчальний посібник у структурно-логічних схемах для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» / Янчева Л. М., Акімова Н. С., Кирильєва Л. О. та ін. Харків: ХДУХТ, 2020. 352 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/9964/1/navch_posibnik_yancheva_ta_in_fansovij_oblik_1_2020.pdf.

4. Адамовська В. С., Сидорова О. І. Удосконалення обліку довгострокової дебіторської заборгованості, зумовлене сучасною економічною ситуацією. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Сер. Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 6. Ч. 1. С. 6-9. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/11078/1/%>

5. Бурлан С. А. Облікові аспекти управління кредиторською заборгованістю підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/78.pdf.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Єсіна Ю.В., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Костенко Ю.О., канд. техн. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Проведення якісного аудиту основних засобів є особливо актуальним питанням сьогодення. Визначення робочих компонентів методики проведення аудиторської перевірки основних засобів на підприємстві.

Наукове видання

**ОБЛКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ ТА ЕКОНОМІКО-
ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ
СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ:
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції,
26 травня 2023 р., м. Харків

Збірник наукових праць

Відповідальний за випуск

Т.В. Ковальова

Авторська редакція

Підп. до друку _____ Формат _____
Папір офсетний. Друк RISO.
Ум.-друк. арк. 14,8 Обл.-вид. арк. 16,6
Тираж 100 прим. Зам. № _____

ВИДАВНИЦТВО

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

**Видавництво ХНАДУ, 61002, Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25.
Тел. /факс: (057) 700-38-64; 707-37-03, e-mail: rio@khadi.kharkov.ua**

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції, серія ДК № 897 від 17.04 2002 р.